

1

ZÁKON

ze dne 9. prosince 2011,

**kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
a další související zákony**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o zaměstnanosti

Čl. I

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 202/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 382/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 57/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 158/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 326/2009 Sb., zákona č. 362/2009 Sb., zákona č. 149/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb. a zákona č. 73/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 1, § 18 odst. 2 a v § 103 se slova „Evropských společenství“ nahrazují slovy „Evropské unie“.

2. Poznámka pod čarou č. 1 zní:

„¹⁾ Směrnice Rady 68/360/EHS ze dne 15. října 1968 o odstranění omezení pohybu a pobytu pracovníků členských států a jejich rodinných příslušníků uvnitř Společenství.

Směrnice Rady 76/207/EHS ze dne 9. února 1976 o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky.

Směrnice Rady 89/48/EHS ze dne 21. prosince 1988 o obecném systému pro uznávání vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení nejméně tříletého odborného vzdělávání a přípravy.

Směrnice Rady 90/364/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu.

Směrnice Rady 90/365/EHS ze dne 28. června 1990 o právu pobytu zaměstnaných osob a osob samostatně výdělečně činných po skončení jejich pracovní činnosti.

Směrnice Rady 92/51/EHS ze dne 18. června 1992 o druhém obecném systému pro uznávání odborného vzdělávání a přípravy, kterou se doplňuje směrnice 89/48/EHS.

Směrnice Rady 93/96/EHS ze dne 29. října 1993 o právu pobytu pro studenty.

Směrnice Rady 94/33/ES ze dne 22. června 1994 o ochraně mladistvých pracovníků.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb.

Směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ.

Směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/73/ES ze dne 23. září 2002, kterou se mění směrnice Rady 76/207/EHS o zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání, odbornému vzdělávání a postupu v zaměstnání a o pracovní podmínky.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí.“.

3. V § 5 písm. e) bodě 2 se slova „nebo bez zelené karty, je-li podle tohoto zákona vyžadována“ a slova „ , nebo bez modré karty, je-li podle tohoto zákona vyžadována“ zrušují.

4. V § 5 písm. e) se doplňuje bod 3, který zní:

„3. pokud fyzická osoba-cizinec vykonává práci pro právnickou nebo fyzickou osobu bez platného povolení k pobytu na území České republiky, je-li podle zvláštního právního předpisu vyžadováno³⁾“,“.

5. V § 6 odst. 1 se za písmeno f) vkládá nové písmeno g), které zní:

„g) poskytuje způsobem umožňujícím dálkový přístup orgánům, rozhodujícím o poskytování veřejné výhody, podpory, dotace, příspěvku nebo zadávajícím veřejné zakázky, údaje z evidence fyzických a právnických osob, kterým byla pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“.

Dosavadní písmeno g) se označuje jako písmeno h).

6. V § 6 odst. 1 písm. h) se za slova „práce a“ vkládá slovo „dále“ a na konci textu se doplňují slova „a evidenci právnických a fyzických osob, kterým byla pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3“.

7. V § 6 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena i) a j), která znějí:

„i) posuzuje rizika související s výkonem nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3 a určuje riziková odvětví ekonomických činností, ve kterých se tato nelegální práce soustřeďuje,

j) každoročně do 1. července předkládá Evropské komisi zprávu o počtu kontrol provedených v předcházejícím kalendářním roce v jednotlivých rizikových odvětvích, o výsledku těchto kontrol a jejich procentním podílu na celkovém počtu právnických a fyzických osob podnikajících v jednotlivých rizikových odvětvích.“.

8. V § 6 odst. 2 se písmeno „g)“ nahrazuje písmenem „h)“.

9. V § 6 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Evidence právnických a fyzických osob, kterým byla pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3 obsahuje

- a) obchodní firmu nebo název právnické osoby nebo jméno, popřípadě jména a příjmení fyzické osoby,
- b) identifikační číslo právnické nebo fyzické osoby,
- c) výši uložené pokuty,
- d) datum nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty.

Údaje v této evidenci se uchovávají po dobu, po kterou jsou právnické nebo fyzické osoby vyloučeny z účasti na veřejných výhodách, podporách, dotacích, příspěvcích nebo získání veřejných zakázek.“.

10. V § 8a odst. 1 písm. l) se za slovo „a“ vkládá slovo „dále“ a za slovo „dětí“ se vkládají slova „a evidenci fyzických a právnických osob, kterým byla pra-

vomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3“.

11. V § 75 na konci odstavce 5 a v § 76 na konci odstavce 2 se doplňuje věta „Příspěvek se zaměstnavateli neposkytne po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“.

12. V § 75 odst. 8 se za písmeno j) vkládá nové písmeno k), které zní:

„k) závazek zaměstnavatele vrátit neprodleně příspěvek v případě, že mu byl poskytnut v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, a lhůtu pro vrácení příspěvku.“.

Dosavadní písmeno k) se označuje jako písmeno l).

13. V § 76 odst. 6 se písmeno „k)“ nahrazuje písmenem „l)“.

14. V § 78 se na konci odstavce 4 doplňuje závěrečná část ustanovení „Příspěvek se zaměstnavateli neposkytne po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“.

15. V § 78 se na konci odstavce 8 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se nové písmeno f), které zní:

„f) neposkytnutí příspěvku, pokud byla zaměstnavateli uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3 a ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení této pokuty uplynuly 3 roky.“.

16. V § 78 odst. 10 se slova „výši; nesplnění této povinnosti“ nahrazují slovy „výši; obdobně je zaměstnavatel povinen vrátit příspěvek v případě, že mu byl poskytnut v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3. Nesplnění těchto povinností“.

17. V § 87 odst. 1 se věta první nahrazuje větou „Nastoupí-li do zaměstnání občan Evropské unie, jeho rodinný příslušník (§ 3 odst. 2), rodinný příslušník občana České republiky uvedený v § 3 odst. 3, cizinec uvedený v § 98 písm. a) až e) a j) až r), u kterého se nevyžaduje povolení k zaměstnání, nebo cizinec, u kterého se vyžaduje povolení k zaměstnání, jsou zaměstnavatel nebo právnická nebo fyzická osoba, která uzavřela smlouvu se zahraničním zaměstnavatelem, na jejímž základě byly tyto osoby vyslány na území České

republiky k plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy, povinni o této skutečnosti písemně informovat příslušnou krajskou pobočku Úřadu práce, a to nejpozději v den nástupu těchto osob k výkonu práce.“

18. V § 98 písm. p) a r) se slova „Evropském společenství“ nahrazují slovy „Evropské unii“.

19. V § 102 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Zaměstnavatel je povinen uchovávat kopie dokladů prokazujících oprávněnost pobytu³⁾ cizince na území České republiky, a to po dobu trvání zaměstnání a dobu 3 let od skončení zaměstnávání tohoto cizince.“

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

20. V § 111 se na konci odstavce 5 doplňuje věta „Hmotná podpora na vytváření nových pracovních míst nebo hmotná podpora rekvalifikace nebo školení nových zaměstnanců se zaměstnavateli neposkytnou po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“

21. V § 111 odst. 6 se za písmeno h) vkládá nové písmeno i), které zní:

„i) závazek zaměstnavatele neprodleně vrátit hmotnou podporu v případě, že mu byla poskytnuta v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, a lhůtu a podmínky vrácení hmotné podpory,“

Dosavadní písmeno i) se označuje jako písmeno j).

22. V § 111 odst. 7 se za písmeno j) vkládá nové písmeno k), které zní:

„k) závazek zaměstnavatele neprodleně vrátit hmotnou podporu v případě, že mu byla poskytnuta v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, a lhůtu a podmínky vrácení hmotné podpory,“

Dosavadní písmeno k) se označuje jako písmeno l).

23. V § 118 se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Příspěvky podle § 112 až 114, 116 nebo 117 se zaměstnavateli neposkytnou po dobu 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“

24. V § 119 odst. 2 se za písmeno g) vkládá nové písmeno h), které zní:

„h) závazek zaměstnavatele neprodleně vrátit příspěvek podle § 112 až 114, 116 nebo 117 v případě, že mu byl poskytnut v období 12 měsíců přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za umožnění výkonu nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, lhůtu a podmínky vrácení příspěvku,“

Dosavadní písmeno h) se označuje jako písmeno i).

25. V § 119a odst. 8 písm. b) se číslo „2“ nahrazuje číslem „3“.

26. V § 120 odst. 1 se slova „Evropského společenství“ nahrazují slovy „Evropské unie“.

27. § 136 zní:

„§ 136

Právnícká nebo fyzická osoba je povinna mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu a dokladů, které je povinna uchovávat podle § 102 odst. 3.“

28. V § 139 odst. 1 písm. d) se za slovo „práce“ vkládají slova „podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2“.

29. V § 139 se na konci odstavce 1 doplňuje písmeno f), které zní:

„f) umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“

30. V § 139 odst. 3 písm. e) se za slova „písm. d)“ vkládají slova „a f)“.

31. V § 140 odst. 1 se na konci písmene c) doplňují slova „podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2“.

32. V § 140 se na konci odstavce 1 doplňuje písmeno e), které zní:

„e) umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3.“

33. V § 140 odst. 4 písm. f) se za slova „písm. c)“ vkládají slova „a e)“.

34. V § 141 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Při určení výše pokuty za přestupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. e) se přihledne i k výši částek, které je právnícká nebo fyzická osoba povinna uhradit podle § 141b odst. 1 písm. b)“.

35. Za § 141 se vkládají nové § 141a a 141b, které včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 90 a 91 znějí:

„Odpovědnost zaměstnavatele a dalších právnických nebo fyzických osob

§ 141a

(1) Za úhradu pokuty uložené za přešupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. e) ručí právnická nebo fyzická osoba, které právnická nebo fyzická osoba, jež umožnila cizinci výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, poskytla v rámci obchodního vztahu plnění jako subdodavatel přímo nebo prostřednictvím jiné osoby; stejně ručí i prostředník. Ručení vzniká pouze v případě, pokud o nelegální práci podle § 5 písm. e) bodu 3 tyto osoby věděly, nebo při vynaložení náležité péče vědět měly a mohly.

(2) O tom, zda ručení podle odstavce 1 vzniklo a kdo je ručitelem, vydá Úřad práce rozhodnutí. Správní řízení podle věty první lze zahájit nejpozději do 90 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za přešupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. e).

§ 141b

(1) Právnická osoba, které byla pravomocně uložena pokuta za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. e), nebo fyzická osoba, které byla pravomocně uložena pokuta za přešupek podle § 139 odst. 1 písm. f), je povinna uhradit

- a) cizinci, který vykonával práci podle § 5 písm. e) bodu 3, dlužnou odměnu,
- b) částku rovnající se součtu částek odpovídajících výši
 1. pojistného na všeobecné zdravotní pojištění včetně penále⁹⁰⁾,
 2. pojistného na sociální zabezpečení včetně penále²¹⁾, které by jinak byla povinna odvést podle jiných právních předpisů, a
- c) náklady související s doručením dlužné odměny podle písmene a), a to i do státu, jehož je cizinec občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu jeho posledního trvalého bydliště, popřípadě do jiného státu, ve kterém má povolen pobyt.

(2) Má se za to, že dlužná odměna podle odstavce 1 písm. a) přísluší ve výši základní měsíční sazby minimální mzdy⁹¹⁾ za každý měsíc trvání výkonu ne-

legální práce podle § 5 písm. e) bodu 3. Má se za to, že cizinec vykonával práci 3 měsíce.

(3) Za splnění povinnosti podle odstavce 1 písm. a) a c) ručí právnická nebo fyzická osoba, které právnická nebo fyzická osoba, jež umožnila cizinci výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 3, poskytla v rámci obchodního vztahu plnění jako subdodavatel přímo nebo prostřednictvím jiné osoby; stejně ručí i prostředník. Ručení vzniká pouze v případě, pokud o nelegální práci podle § 5 písm. e) bodu 3 tyto osoby věděly, nebo při vynaložení náležité péče vědět měly a mohly.

(4) O tom, zda ručení podle odstavce 3 vzniklo a kdo je ručitelem, vydá Úřad práce rozhodnutí. Správní řízení podle věty první lze zahájit nejpozději do 90 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty za přešupek podle § 139 odst. 1 písm. f) nebo za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. e).

⁹⁰⁾ Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁹¹⁾ § 111 zákoníku práce.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Povinnost vrátit poskytnuté investiční pobídky podle § 111 a příspěvky na nástroje a opatření aktivní politiky zaměstnanosti podle § 75 a 76, § 112 až 114, § 116 a 117, jakož i příspěvek podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se neuplatní ve vztahu k dohodám o poskytnutí investiční pobídky nebo příspěvku uzavřeným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Povinnosti podle § 87 odst. 1, § 102 odst. 3 a § 136 zákona č. 435/2004 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jsou právnické a fyzické osoby, které zaměstnaly cizince do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, povinny splnit ve lhůtě 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o veřejném zdravotním pojištění

Čl. III

V § 2 odst. 5 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých

souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 424/2003 Sb., se za slova „vyňaty osoby,“ vkládají slova „které na území České republiky vykonávají nelegální práci podle § 5 písm. e) bodu 3 zákona o zaměstnanosti, a dále osoby,“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o veřejných zakázkách

Čl. IV

Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 76/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 110/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 417/2009 Sb., zákona č. 179/2010 Sb., zákona č. 423/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb. a zákona č. 258/2011 Sb., se mění takto:

1. V § 53 odst. 1 se za písmeno j) vkládá nové písmeno k), které včetně poznámky pod čarou č. 77 zní:

„k) kterému nebyla v posledních 3 letech pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce podle zvláštního právního předpisu⁷⁷⁾,

⁷⁷⁾ § 5 písm. e) bod 3 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní písmena k) a l) se označují jako písmena l) a m).

2. V § 53 odst. 3 písm. d) se slova „i) až l)“ nahrazují slovy „i) až m)“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o nemocenském pojištění

Čl. V

V § 9 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Z pojištění jsou dále vyňaty osoby, které nejsou občany České republiky nebo občany Evropské unie a jsou zaměstnány v České republice bez platného oprávnění k pobytu na území České republiky podle jiného právního předpisu⁶⁾.“.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Němcová v. r.

Klaus v. r.

Nečas v. r.